

Januar 2010

39/10

Orientering fra formanden	3
Ordinær generalforsamling i IPTP	6
Kontingent	6
Kursus om Personlighedsforstyrrelser og Personlighedsteori	7
2-dages seminar om psykopati med Robert D. Hare	9
Mentalisering, mindfulness og metakognition	10
Certificeringskursus i MCMI III	11
Kursus i brug af SCID-II	12
Higly Recommended	13
ISSPD verdenskonference i New York	15
Kalender	17
Kontaktpersoner/bestyrelse	18

**IPTP, Smedehus
Region Zealand Psychiatry Roskilde
10-16 Smedegade, DK 4000 Roskilde, Denmark
Tel (+45) 4732 7775 – dmo@regionsjaelland.dk – www.iptp.dk**

Orientering fra formanden

Det 6. Millon-seminar blev afviklet i september med professor James P. Choca fra University of Chicago. James Choca har selv udviklet instrumenter til vurdering af psykopatologi og har generelt en ret nøgtern vurdering af MCMI, således som det også kommer til udtryk i de bøger, han har redigeret om erfaringer med testen. Det stod klart efter seminaret, at han, trods MCMI's klare mangler, stadig finder, at det er et af de bedste instrumenter vi har til vurdering af dynamikken mellem personlighed og psykopatologi og beskrivelse af de personlighedsmønstre, der er beskrevet i DSM-IV systemet. James Choca fik indblik i den MCMI-forskning, der er foregået gennem årene i Danmark og indbød til et fremtidigt forskningssamarbejde. Det har efterfølgende ført til, at der ved næste APA kongres bliver et internationalt symposium om *MCMI and ageing*, hvor professor Ask Elklit fra Danmark vil deltage sammen med forskere fra Belgien, Spanien og USA til belysning af alderens indflydelse på svarmønstret i MCMI. Det har væsentlig betydning for Institutet, at vi fortsætter med at have dette internationale samarbejde omkring forskning i MCMI, og måske kan vi i Institutet på sigt tage det første initiativ til et europæisk seminar og workshop om MCMI.

Formanden har afholdt møde med repræsentanter for Pearson, der har åbnet kontor i København. Projektleder for testudvikling, psykolog Camilla Ørskov (camilla.orskov@pearson.com) kunne oplyse, at man forventer at have en ny dansk version af scoringsprogrammet klar i slutningen af foråret 2010, herunder med genudsendelse af en manual svarende til den, som Dansk Psykologisk Forlag i sin tid udgav. Det bliver fint at få en afklaring på den fremtidige administration af scoring af MCMI i Danmark. Vi har i Institutet erfaret, at mange desværre er ophørt med brugen, da der ikke længere er mulighed for at få scoret testen udover ved håndscoring samt i de forskningsprojekter, hvori MCMI efter aftale indgår. Formentlig vil der fremover ikke blive tale om internetscoring, men om et scoringssystem, hvor man køber sig et antal scoringer, fx på en cd-rom. Vi afventer i spænding det nye program og ser frem til samarbejdet med Pearson i Danmark.

Vi har valgt indtil videre at indstille introduktionskurserne til MCMI, men fortsætter med certificeringskurser for de, der allerede har været på introduktionskurset (se annoncering side 11). Genoptagelse af introduktionskurserne afventer, at det på ny bliver muligt at få foretaget scoring af MCMI-testen.

Vi arbejder i Institutet med ungdomsudgaven af MCMI, idet analyser af MACI indgår i Mickey Kongerslevs ph.d.-studium. Mickey har kontakt med flere institutioner rundt om i landet.

I 2010 vil vi udvikle Millon-testen til brug for vurdering af psykopatologi og copingstil hos somatiske patienter med psykiske problemer (MBMD). Arbejdet med udviklingen af MACI og MBMD har krævet en hel del ressourcer, men vi håber, det på lang sigt kan bære samme frugt som omkring MCMI, herunder håber vi at få en fornuftig aftale med Pearson, når forskningsresultaterne ligger klar.

Vi vil i foråret på ny tilbyde kursus i SCID-II, men indstiller indtil videre kurserne i NEO-PI-R, som de seneste gange har haft få tilmeldinger, og som i øvrigt udbydes andet steds.

ISSPD's 11. internationale kongres blev afholdt i New York (se referat side 15). Rent fagligt var det en spændende kongres, specielt var kongressen informativ omkring det neurobiologiske grundlag for personlighedsforstyrrelser og de nye perspektiver ved anvendelse af billeddannende teknikker. Vi fik også afprøvet nogle af de første forslag til revision af diagnosesystemet DSM IV akse 2, ligesom kongressen også fik illustreret, at der er nu flere validerede psykoterapiformer med specifikke ligeværdige behandlingsprogrammer for personlighedsforstyrrelser. Arbejdet med den 12. internationale ISSPD kongres er i fuld gang, og kongressen er fastlagt til at blive afholdt i Melbourne, Australien 1.-4. marts 2011 under ledelse af Andrew Chanen og Henry Jackson. Formanden indgår i den videnskabelige komité, og arbejdet med Melbourne kongressen får naturligvis betydning for vores planlægning af 25 års jubilæumskongres i København i 2013. Arbejdet med denne kongres er sat i gang, og bestyrelsen vil i begyndelsen af 2010 beslutte hvilket bureau, vi skal samarbejde med omkring planlægning og gennemførelse af kongressen. I løbet af foråret vil datoen for kongressen blive lagt ud på hjemmesiden.

Mickey Kongerslev har lagt et fint stykke arbejde for Newsletter med sine anbefalinger af litteratur (se side 13). Den nøjere overvågning af ny litteratur inden for personlighedsforstyrrelser giver os mange ideer til emner for den forestående kongres.

Formanden har fået en henvendelse fra professor Norman Sartorius, WHO i Geneve, med indbydelse til at indgå i field trials for ICD-11. På nuværende tidspunkt er der ikke noget konkret om, hvori arbejdet vil bestå. I en kommende artikel til World Psychiatry med titlen "*Report from the Section of Personality Disorders: Personality Disorder: a new global perspective*" har Peter Tyrer sammen med en international gruppe forsigtigt taget hul på perspektiverne. I skrivende stund er der meget usikkerhed med hensyn til hvilken drejning beskrivelse af personlighedsforstyrrelser vil tage i DSM-IV (2012), og i hvor høj grad

ICD-11 (2014) vil blive rettet ind efter DSM-V. Ligesom det var vanskeligt at blive enige om noget som helst på det netop afsluttede klimatopmøde, ser situationen tilsvarende ret så kaotisk ud inden for psykiatrisk klassifikation. WHO har samme rolle som FN, og USA vil gerne have positionen som eneste stormagt i psykiatrien med DSM-systemet.

Der er nu udkommet to bøger fra NICE-programmets guidelines i England om diagnostik og behandling af hhv. *antisocial personality disorder* og *borderline personality disorder*. Begge kan downloades på www.nice.org.uk. Disse bøger er vigtige, idet de repræsenterer første forsøg på konsensusrettet evidensbaseret målrettet behandling inden for området.

Med hensyn til det forestående forårssemester har bestyrelsen fået en række spændende arrangementer i hus. Først og fremmest er det os en glæde at kunne gense den canadiske psykiater Robert Hare, som var med ved Instituttets psykopatisymposium i 1996. Mickey Kongerslev er i færd med at oversætte ungdomsudgaven af Hares Psychopathy Checklist. Det er aftalt med Robert Hare kun udbydes til medlemmer af Instituttet (se annonce side 9).

Bestyrelsen har valgt at arrangere et møde efter samme model, som vi tidligere har haft succes med, nemlig at sætte udenlandske forskere sammen i samme seminar for at levere kvalificeret debat. Forårets program indeholder et gensyn med den engelske psykiater Anthony Bateman samt den italienske psykiater Giancarlo Dimaggio (side 10).

Rigtigt godt IPTP nytår!

Erik Simonsen

Ordinær generalforsamling i IPTP

Onsdag 7. april 2010 kl. 17.00

Psykiatrien Roskilde, Smedehus, Smedegade 10-16, Roskilde

Dagsordenen i henhold til vedtægterne:

1. Valg af dirigent og referent
2. Godkendelse af dagsorden
3. Bestyrelsens beretning om Instituttets virksomhed i det forløbne år, herunder evt. ad hoc udvalgs aktiviteter
4. Kassereren fremlægger revideret regnskab til godkendelse
5. Fastlæggelse af arbejdsopgaver for det kommende år, herunder godkendelse af evt. ad hoc udvalg
6. Behandling af indkomne forslag
7. Fastlæggelse af budget og kontingent
8. Valg af bestyrelse samt suppleanter
9. Valg af to revisorer
10. Valg af medlemmer til faste udvalg
11. Eventuelt

Forslag til dagsorden ud over de faste punkter samt forslag til nye bestyrelsesmedlemmer skal være bestyrelsen i hænde inden 1. marts. *Der vil ikke blive udsendt yderligere indkaldelse.*

Bestyrelsen

Kontingent

I dette Newsletter er indlagt girokort til betaling af kontingent for 2010. Årskontingentet er fortsat 300,00 kr. Kontingent bedes betalt **senest 1. april 2010**. Betaler du via netbank, bedes du tydeligt angive navn og evt. medlemsnummer ved betalingen. Kontonummeret i Danske Bank er: 1551-0004639677.

Opmærksomheden henledes på, at man er medlem som *privatperson*, hvorfor kontingent ikke betales/opkræves via EAN-nummer.

Dorit Mortensen

Kursus om Personlighedsforstyrrelser og Personlighedsteori

Modul I - Teori

Kurset henvender sig til *psykologer*, som er i gang med specialistuddannelse samt *speciallæger i psykiatri og yngre læger under specialisering* i psykiatri. Kurset består af tre hele kursusdage med 6 timers undervisning pr. dag, i alt 18 timers undervisning.

Formålet er at give deltagerne en sammenhængende viden om personlighedsforstyrrelser og psykopatologi i et udviklingspsykologisk perspektiv. Der vil blive undervist i biologiske, psykologiske og sociale forholds betydning for personlighedsdannelse og patologi. Grænseområder (differentialdiagnostik) til alvorligere psykopatologiske tilstande medinddrages.

Kurset søges godkendt af Dansk Psykolog Forening.

Tid 24.-25.-26. marts 2010 kl. 9.00-16.00
Sted Psykiatrien Roskilde, Store Mødelokale, Aktivitetshuset 1. sal, Smedegade 10-16, Roskilde

Program

Onsdag den 24. marts

kl. 09.00-12.00 *Klassiske og moderne bidrag til en relationel forståelse af personlighedsforstyrrelser, herunder betydningen af sociale og kulturelle faktorer*
Carsten René Jørgensen, cand.psych., ph.d., professor ved Århus Universitet, klinisk psykolog ved Klinik for Personlighedsforstyrrelser, Risskov

kl. 12.00-13.00 Frokost

kl. 13.00-16.00 *Assessmentmetoder*
Erik Simonsen, forskningschef, Psykiatrien Region Sjælland, formand for IPTP

Torsdag den 25. marts

kl. 09.00-12.00 *Gennemgang af personlighedsforstyrrelserne iht. ICD-10 og DSM-IV*

Per Sørensen, overlæge, ph.d., Psykiatrisk Center Bispebjerg

kl. 12.00-13.00 Frokost

kl. 13.00-14.00 *Differentialdiagnostik*

Bo Jensen Hou, speciallæge i psykiatri, kandidat i Dansk Psykoanalytisk Selskab
kl. 14.00-16.00 *Om narcissisme, fra Freud til DSM-IV*
Bo Jensen Hou

Fredag den 26. marts

kl. 09.00-12.00 *Udviklingspsykologiske perspektiver. Selvførstyrrelser i de skizotypiske tilstande – i et fænomenologisk og udviklingspsykopatologisk perspektiv*

Mette Væver, cand.psych., ph.d., adjunkt ved Københavns Universitet

kl. 12.00-13.00 Frokost

kl. 13.00-16.00 *Udviklingspsykologiske perspektiver. Selvudvikling i tilknytningsteoretisk perspektiv – illustreret ved spejladfærd*

Bernadette Buhl Nielsen, børne- og ungdomspsykiater, overlæge, psykoanalytiker, medlem af International Psychoanalytic Association

Deltagerantal Max. 24

Kursusafgift 4.000 kr. for medlemmer af IPTP, 4.200 kr. for andre

Tilmelding senest 1. marts til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer.

2-dages seminar om psykopati med Robert D. Hare

IPTP har nu æren og fornøjelsen at kunne tilbyde sine medlemmer et spændende 2-dages seminar med den canadiske professor emeritus og ph.d. Robert D. Hare.

Hare regnes for at være en af verdens absolut førende forskere og eksperter inden for emnet psykopati og har forsket i dette i mere end 35 år. Han er bl.a. rådgiver for FBI's *Child Abduction and Serial Murder Investigative Resources Center* og har modtaget mange akademiske priser og anerkendelser for sin psykopatiforskning. Bedst kendt er Hare måske for at have udviklet assessment-instrumentet *Hare Psychopathy Checklist (PCL)*, der regnes for at være goldstandard til vurdering af psykopati. Dette instrument og dets derivater (PCL:YV, PCL:SV, APSD) har vist sig at være egnede, ikke bare til vurdering af psykopati, men også som risikoinstrumenter, da de er prædiktive i forhold til eksempelvis kriminel recidiv og behandlingsrespons.

Hare har forfattet mange videnskabelige artikler og bøger om psykopati. Se evt. Hares hjemmeside for yderligere oplysninger: www.hare.org.

På dette 2-dages seminar vil Hare give et overblik over den nyeste forskning i og viden om psykopati. Emnerne vil bl.a. være: assessment (PCL-instrumenter), begrebets faktor-struktur, behandling, neurobiologiske, kognitive og udviklingspsykologiske aspekter.

Tid	Torsdag 15. april og fredag 16. april 2010, begge dage kl. 9.00-16.00
Sted	FUHU, Fiolstræde 44, 1171 København K
Deltagerantal	Max. 30
Deltagergebyr	3.000 kr.

Tilmelding senest 19. marts til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer.

Obs. seminaret er forbeholdt medlemmer af IPTP

Mentalisering, mindfulness og metakognition

Symposium med Anthony Bateman og Giancarlo Dimaggio

De senere år har man inden for forskellige terapeutiske retninger for borderline tilstande udviklet begreber om patientens måde at forholde sig til sit psykiske liv eller en forståelse af det rum, hvor det psykiske liv udspilles. Formodentlig fordi det er en refleksionsform, som specielt er læderet ved en borderline problematik. Disse teoretiske og terapeutiske erkendelser har en bredere og mere afgørende betydning end blot at være en behandlingsform til borderline personlighedsforstyrrelse, men handler om grundlæggende mekanismer i udvikling af forskellige former for psykopatologiske udtryk og mental væren.

Vi har derfor valgt at afholde et 2-dages symposium med fokus på mentalisering, mindfulness og metakognition. Vi er så heldige at have fået tilsagn fra både Anthony Bateman og Giancarlo Dimaggio, som har været involveret i udvikling af henholdsvis mentaliseringsbaseret terapi og metakognition. På symposiet undersøges forskelle og ligheder både teoretisk og praktisk. Vi vil samtidig indbyde endnu en udenlandsk foredragsholder til at repræsentere mindfulness i dialektisk adfærdsterapi, som kan matche disse to fremragende teoretikere og klinikere.

Tid Torsdag 24. og fredag 25. juni 2010, begge dage kl. 9.00-16.00
Sted FUHU, Fiolstræde 44, 1171 København K

Deltagergebyr 3.300 kr. for medlemmer af IPTP, 3.500 kr. for ikke-medlemmer

Tilmelding senest 31. maj til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer.

Certificeringskursus i MCMI III

Kurset henvender sig kun til kursister, der tidligere har deltaget i introduktionskursus i MCMI III

Opfølgings-/certificeringskursuset vil indeholde en valgfri mulighed for at få testet sin viden om prøven og sine evner til at lave en fortolkning af profiler. Det er en god idé før kurset at repetere noterne fra det første kursus.

Mål	At sætte deltagerne i stand til at lave fortolkninger af MCMI-profiler med særlig opmærksomhed på mulige fejlkilder og undersøgelsessituationens betydning.
Metode	Workshop hvor hver deltager medbringer to profiler inkl. spørgeskema. Disse diskuteres parvist; analyserne fremlægges i plenum. Generelle problemstillinger omkring brugen af MCMI-testen diskuteres i fællesskab. Profilerne bedes fremsendt til underviseren en uge inden kurset.
Prøve	Dagen afsluttes med en prøve, der tester baggrundsviden om testen. Er resultatet af prøverne (fortolkning af profiler og MC) tilfredsstillende, tilsendes deltagerne efterfølgende et certifikat.
Tid	Torsdag 20. maj og fredag 21. maj 2010, begge dage kl. 9.00-15.30
Sted	Psykiatrien Roskilde
Underviser	Forskningschef, overlæge Erik Simonsen
Deltagerantal	Max. 8
Kursusafgift	2.800 kr. for medlemmer af IPTP, 3.200 kr. for andre

Tilmelding senest 3. maj til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer.

Kursus i brug af SCID-II

I Danmark foreligger efterhånden en række behandlingsprogrammer i den offentlige sektor for personlighedsforstyrrede patienter. Samtidig foregår et stort terapeutisk arbejde hos privatpraktiserende psykologer og psykiatere for den samme patientgruppe. Der er derfor et behov for en mere præcis diagnostik af disse patienter ud fra de gældende diagnostiske kriterier. Der foreligger forskellige semistrukturerede interview til diagnosticering af personlighed og personlighedsforstyrrelser. Det mest brugte er SCID-II, som benytter den diagnostiske begrebsliggørelse fra det amerikanske diagnosesystem DSM. SCID-II findes i dansk oversættelse og udgives af Syddansk Universitetsforlag. SCID-II er et instrument, der egner sig til både forskning og den kliniske hverdag. Internationalt er der publiceret flere artikler, hvor der er demonstreret en rimelig validitet og reliabilitet af instrumentet. I dansk sammenhæng bruges instrumentet i flere igangværende forskningsprojekter, og det benyttes på enkelte kliniske enheder.

På kurset fremlægges den forståelse som er baggrunden for SCID-II. Der foretages en gennemgang af interviewets opbygning og manual, som er en integreret del af instrumentet. De enkelte personlighedsforstyrrelser fremlægges, som de er konceptualiseret i SCID-II med diskussion af afgørende diagnostiske kriterier. På kurset lægges vægt på at relatere forståelse klinisk, hvor forskellige metoder tages i brug. Da kurset strækker sig over 2 dage vil der være mulighed for at afprøve instrumentet på videointerview med diskussion i plenum.

Tid	Mandag 3. maj og tirsdag 4. maj 2010, begge dage kl. 9.00-16.00
Sted	Bispebjerg Hospital
Kursusleder	overlæge, ph.d. Per Sørensen, Psykiatrisk Center Bispebjerg
Deltagerantal	max. 20
Kursusafgift	2.800 kr. for medlemmer af IPTP, 3.200 kr. for andre

Tilmelding senest 12. april til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer.

Higly Recommended

Nedenfor bringes et lille udpluk af publicerede videnskabelige artikler:

Psykopatologi

Fertuck et al. (2009). Enhanced 'Reading the Mind in the Eyes' in borderline personality disorder compared to healthy controls. *Psychological Medicine* 2009; 39(12):1979-88.

Noget af det karakteristiske ved Borderline personlighedsforstyrrelse (BPF) synes at være interpersonelle problematikker. Slige interpersonelle problematikker har vidtrækkende betydning for BPF-patienters livskvalitet og anden symptomatologi, såvel som for deres forudsætninger for at indgå i psykoterapeutisk behandling. Nærværende undersøgelse viser, at patienter med BPF sammenlignet med en kontrolgruppe af raske personer er bedre til at aflæse følelser i Reading the Mind in the Eyes prøven – dvs. at aflæse følelser baseret på billeder af øjenområdet på ansigter. Forfatterne hypotetiserer, at dette kunne tyde på, at det er en hypersensitivitet (eller måske overfølsomhed) for andre menneskers mentale tilstande, der ligger til grund for BPF-patienters interpersonelle problematikker.

*

Assessment

Simonsen & Simonsen (2009). The Danish DAPP-BQ: Reliability, factor structure, and convergence with SCID-II and IIP-C. *Journal of Personality Disorders* 2009; 23(6):629-46.

Sebastian Simonsen har sammen med Erik Simonsen oversat Livesleys DAPP-BQ, der er et spørgeskema, som vurderer fire overordnede dimensioner i personlighedspatologi, og dertilhørende underskalaer. Den danske udgave af DAPP-BQ forventes at blive udgivet på Dansk Psykologisk Forlag senere. I artiklen præsenteres de psykometriske data for den danske udgave af DAPP-BQ, der samlet viser, at den danske oversættelse er god. Endvidere rejser artiklen nye interessante spørgsmål med hensyn til sammenhængen mellem personlighedspatologi og interpersonelle problemer. For det første tyder undersøgelsen på, at betegnelsen Emotionel Dysregulering (navnet på den første overordnede faktor) er delvis misvisende, da den ej blot afspejler emotionelle vanskeligheder men også interpersonelle problemer. For det andet rejser artiklen problemer omkring de unipolære skalaer i DAPP-BQ og sætter dette i relation til opfattelser af, hvad der overhovedet er patologisk.

*

Diagnostik

Arbejdet med DSM-V rejser nye og spændende spørgsmål angående diagnostik og klassifikation. Med hensyn til diagnostik og klassifikation af personlighedsforstyrrelser tyder meget på, at man vil indarbejde en form for dimensionel tilgang. Endskønt en dimensionel tilgang synes at have god validitet (i hvert fald bedre end den kategorielle tilgang), så står der stadig mange uafklarede spørgsmål tilbage, såsom ”hvilken dimensionel tilgang er bedst egnet?” og ”hvorledes finder man et klassifikationssystem, der sikrer kontinuitet med det forudgående, og som såvel forskere som klinikere kan anvende?” Disse spørgsmål og mange andre, har affødt såvel megen forskning som debat. For dem, der ønsker at holde sig orienteret om disse debatter og den forskning, der knytter an hertil, anbefales det at se *Journal of Psychological Assessment* 2009;21(3), som har en *special section* om videnskabelige fremskridt i diagnostik af psykopatologi med fokus på DSM-V. Endvidere henvises til *British Journal of Psychiatry* 2009; 195(5), hvor der er en Editorial om DSM-V og ICD-11, som kommenteres af A. J. Frances.

*

Psykotterapi

Bateman & Fonagy. Randomized controlled trial of outpatient mentalization-based treatment versus structured clinical management for borderline personality disorder. *American Journal of Psychiatry* 2009;166:1355-64.

I deres seneste artikel finder Bateman & Fonagy, at såvel struktureret klinisk behandling som mentaliserings-baseret behandling har effekt i behandlingen af patienter med BPF (reduktion af symptomer, mindre suicidalitet, selvskade og hospitaliseringer). Endvidere viser undersøgelsen, at mentaliserings-baseret behandling er mere effektiv end struktureret klinisk behandling. Dette kunne tyde på, at et eksplicit og målrettet fokus på kernepatologiske psykiske processer (mentaliseringssevnen) øger den psykoterapeutiske effekt ved behandling af patienter med BPF.

Mickey Kongerslev

ISSPD verdenskonference i New York

Forventningerne var store, da den 11. verdenskonference for the *International Society for the Study of Personality Disorders* løb af stablen i New York fra den 21. til den 23. august 2009. Da terrorangrebet i 2001 lagde World Trade Center i ruiner, og resten af verden i chok blev New York snydt for verdenskonferencen, men 2009 blev året hvor *the big apple* dannede rammerne for den 11. verdenskonference.

Forud for konferencen, havde arrangørerne været sparsomme med at viderekommunikere info om arrangementet, og det var først to måneder inden konferencen, at det samlede program blev sendt rundt. Lidt ærgerligt, taget i betragtning hvor stor en begivenhed verdenskonferencen er, hvilket også var tydeligt at bemærke i et væsentlig færre antal fremmødte end de tidligere år.

Men rammerne var fantastiske, byen der aldrig sover med en skyline og setting uden mage gjorde alt for at de mange deltagere fik en stor oplevelse.

Overskriften for verdenskonferencen var denne gang *Resilience and change: interpersonal and neuroscience perspectives on the personality disorders*. Mange af præsentationerne havde således også foci på de neurobiologiske aspekter i og ved personligheden i al almindelighed og personlighedsforstyrrelse i særdeleshed. Den teknologiske udvikling har muliggjort, at vi med nye metoder (PET, FMRI etc.) kan lokalisere og pinpointe underliggende biologiske systemer for adfærd og træk, der knytter sig til forstyrrelser i personligheden. En udvikling der stadig er i sin vorden og med "drømmen" om en dag at kunne lokalisere psykisk aktivitet, herunder forstyrrelser, i et biologisk koordinatsystem.

Den kognitive bølge, som for år tilbage syntes at fylde meget i behandlingen af psykiske forstyrrelser, ser nu ud til at have lagt sig, men til gengæld har en ny rejst sig – mentaliseringsbølgen. New York havde da også skænket megen plads til præsentationer, der omhandlede mentaliseringsbaseret terapi og behandling af personlighedsforstyrrelse. Her blev det (endnu engang) dokumenteret, at personlighedsforstyrrelse ikke er uforanderlig, men med rette tilgang og indstilling kan behandles. Specifikt fremstår et oplæg fra en hollandsk gruppe, som har systematiseret Borderline-behandlingen ud fra mentaliseringsteoriens principper, hvor over 45 psykologer arbejder systematiseret ud fra de Bateman & Fonagys behandlingsprogram.

Vi nærmer os som bekendt - og med længsel vil nogen fremhæve - tiden hvor DSM nr. IV skal erstattes af nr. V. 2012 fastsatte chefen for DSM's task-force, Andrew Skodol som datoen hvor DSM-V lanceres. Længe har diskussioner i det faglige miljø huseret. Skal vi bibeholde det nuværende kategorielle system? eller skal det erstattes af et nyt nosologisk system, hvor der gives plads til dimensionelle aspekter i og ved personligheden? Skal personlighedsforstyrrelsernes sær-

status på akse-II kollapse og indgå som en del af akse-I lidelserne? Spørgsmålene var mange, og der blev initieret forsøg på at opstille alternativer til det eksisterende. En spændende faglig debat som ikke afsluttes foreløbig og ej heller fik et facit i New York.

Der blev desuden kastet nyt lys på emner som udviklingsfaktorer, genetik, comorbiditet, gen-miljøinteraktion, psykoterapi, forandringsmekanismer, epigenetik, traumer samt nye farmakologiske tiltag i relation til personlighedsforstyrrelser.

Denne gang var der ligesom ved tidligere konferencer lagt stor vægt på de mange workshops og mindre parallel-sessions, som i år nærmest bar et dansk præg. Ikke mindre end fire danske oplæg, heriblandt fra IPTP's formand Erik Simonsen og bestyrelsesmedlem Per Sørensen. Desforuden var der danske posterpræsentationer. I det hele taget enormt positivt med en så stor dansk delegation, som vidner om IPTP's store arbejde for at udbrede kendskab til og skærpe interessen for personlighed og personlighedsforstyrrelser i Danmark. Præsidenten for ISSPD, Elsa Ronningstam, understregede da også i sin indledningstale at "cirklen slutes", idet konferencen i 2013 huses af Købehavn og markerer 25 års jubilæet for ISSPD, som netop for 25 år siden blev initieret af Erik Simonsen sammen med Theodore Millon. Til information kan nævnes, at konferencen i 2011 afholdes i Melbourne, Australien.

Konferencen dannede desuden ramme for god networking og muligheden for at møde nye kollegaer samt udveksle erfaringer – både behandlingsrelaterede og forskningsmæssige. Under konferencen var der således arrangeret en galla-aften, hvor deltagerne blev sejlet ud på en cruise-båd og så Manhattan og den imponerende skyline. God middag og godt selskab, der varede til vi anduvede havnen igen.

Alt i alt en fin konference, der blot må minde om, at vi når København er vært, er ude i god tid med programmet og får sat Danmark på verdenskortet, så vi forhåbentlig kan få flere fremmødte end New York.

4 æbler ud af 6 mulige!

Sune Bo Hansen

Kalender

BIGSPD - The British and Irish Group for the Study of Personality Disorders, 10th Annual Conference, 17-19 March 2010, www.bigspd.net

1st International Congress on Borderline Personality Disorders, 1-3 July 2010, Berlin, Germany, www.borderline-congress.org

XII International ISSPD Congress – Melbourne, Australia, 1-4 March 2011

Kontaktpersoner/bestyrelse

Forskningschef Erik Simonsen (formand for bestyrelsen)
Psykiatrisk Forskningsenhed, Smedegade 10-16, 4000 Roskilde
es@regionsjaelland.dk, tlf. 47 32 77 75

Speciallæge i psykiatri Ulrik Haahr
Psykiatrien Roskilde, Kompetencecenter for Debuterende Psykoser, Smedegade
10-16, 4000 Roskilde
uhh@regionsjaelland.dk, tlf. 47 32 79 86

Cand.psych., ph.d. Birgit Bork Mathiesen
Universitetskliniken, Øster Farimagsgade 2 A, 1353 København K
Birgit.Bork.Mathiesen@psy.ku.dk, tlf. 35 32 49 26

Overlæge, ph.d. Per Sørensen
Psykiatrisk Center Bispebjerg, Bispebjerg Bakke 23, 2400 København NV
per.soerensen@dadlnet.dk

Cand.psych., ph.d. Sebastian Simonsen (ansv. Newsletter og hjemmeside)
Psykiatrien Roskilde, Dagklinikken, Smedegade 10-16, 4000 Roskilde
ssi@regionsjaelland.dk, tlf. 47 32 79 33

Cand.psych., ph.d. Per Nielsen
Ringgården, Afdeling for forskning og formidling, Strandvejen 1,
5500 Middelfart
per@ringgaarden.dk, tlf. 64 41 25 05

Overlæge Bo Jensen Hou, Nobisvej 46, 3460 Birkerød
bo.hou@dadlnet.dk

Cand.psych. Mickey Kongerslev
Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, 4000 Roskilde
mickey@bokongerslev.dk, tlf. 22 45 87 40

Sekretær Dorit Mortensen
Psykiatrisk Forskningsenhed, Smedegade 10-16, 4000 Roskilde
dmo@regionsjaelland.dk, tlf. 47327775 el. 2628 2916